

EKSAMEN**6009 Makroøkonomisk teori og politikk****02.06.2016**

Tid:	9-13 (4 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	3 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Kalkulator utdelt på eksamen
Merknader:	Alle oppgaver skal besvares
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Oppgave 1 (teller 20 %)

a) Definer/forklar følgende begreper:

- Arbeidsledighet
- Konsumprisindeksen
- Basispengemengden
- Reell valutakurs
- Statens pensjonsfond utland
- Handlingsregelen for bruk av oljepenger

Oppgave 2 (teller 30 %)

a) Fra SSB har vi følgende nasjonalregnskapstall i antall mrd. NOK i løpende priser, for året 2014: Netto nasjonalprodukt 2640, samlet konsum 1972, offentlig konsum 692, brutto realinvestering 893, netto realinvestering 379, privat brutto realinvestering 749, import 1002, bruttoprodukt i offshore 629, landets disponible inntekt 2662. Regn ut

- Privat konsum
- Kapitalslit
- Brutto nasjonalprodukt
- Offentlige brutto kjøp
- Handelsbalansen
- Eksport
- Bruttoprodukt i fastlands-Norge
- Rente- og stønadsbalansen
- Driftsbalansen med utlandet
- Landets sparing

b) Sorter følgende stikkord som målsetting eller virkemiddel, eventuelt begge deler eller ingen av delene, i stabiliseringspolitikken:

- økonomisk vekst
- offentlige kjøp
- skattesatser
- depresiering av den nasjonale valutaen
- Phillipskurven

Begrunn svarene kort.

Oppgave 3 (teller 50 %)

a) Hva er en makroøkonomisk modell? Hva er spesielt ved såkalte multiplikatormodeller?

Anta følgende makroøkonomiske relasjoner:

$$(1) \quad R = C + I + G + A - B$$

$$(2) \quad C + I = 0,8(R - T) - 1000r + b$$

$$(3) \quad A - B = -0,4R + 100v + 100$$

der R er netto nasjonalprodukt, C er privat konsum, I er private netto realinvesteringer, G er offentlige kjøp av varer og tjenester, A er eksport, B er import, T er netto skatter, r er rentenivået i landet (i desimaltall), v er valutakurs (for eksempel antall NOK/euro) og b

er en (skift)parameter.

b) Forklar/begrunn relasjonene (1)-(3). Betrakt disse som en multiplikatormodell og angi endogene og eksogene størrelser.

c) Vis at relasjonene (1)-(3) gir

$$(*) \quad \Delta R = (3/2)(\Delta G - 0,8\Delta T - 1000\Delta r + 100\Delta v + \Delta b)$$

Hva sier denne relasjonen om betydningen av økonomisk politikk for å påvirke aktivitetsnivået i økonomien?

d) Anta at r og v ligger fast. Bruk relasjon (*) til å bestemme hvert av følgende:

i) Virkningen på nasjonalproduktet av en økning i offentlige kjøp på 10 enheter. Bestem og forklar multiplikatoreffekten i denne sammenheng.

ii) Virkningen på nasjonalproduktet av en balansert budsjettendring på 10 enheter.

iii) Finanspolitikk som nøytraliserer effekten på nasjonalproduktet av $\Delta b = -40$.

Anta så at vi i tillegg har følgende relasjon:

$$(4) \quad v \approx \frac{Ev}{1+r-r^*}$$

der r^* er rentenivå i utlandet (i desimaltall) og Ev er forventet valutakurs om én periode,

e) Hvordan vil du begrunne/utlede relasjon (4)? Hva sier denne om betydningen av valutakursforventninger og rentenivå/rentedifferanse i et system med flytende valutakurs? Hvordan kan relasjonen bidra i en forklaring av den sterke svekkelsen av NOK fra høsten 2014 til høsten 2015?

f) Anta et system med flytende valutakurs og at forventet framtidig kurs (Ev) ligger fast. Da gjelder at $\Delta v \approx -v(\Delta r - \Delta r^*)$, der v er valutakursen i utgangpunktet. Bruk dette og relasjon (*) til å bestemme følgende:

i) Virkningen på nasjonalproduktet av at rentenivået i utlandet faller med ett prosentpoeng og sentralbanken i hjemlandet kutter renta like mye som renta faller i utlandet.

ii) Sentralbankens renterespons dersom følgende gjelder: 1) sentralbankens målsetting er å bidra til at samlet etterspørsel \approx landets produksjonskapasitet, 2) det er i utgangpunktet et produksjonsgap (produksjonskapasitet minus samlet etterspørsel) på 30 produksjonseenheter, 3) offentlige kjøp øker med 20 enheter, 4) alt annet eksogent er uendret. Hvordan stemmer resultatet av dine resonnement/utregninger med hendelser i norsk økonomisk politikk den siste måneden?